

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Sundhed og Indkøb

NOTAT

Til BUU - Aflæggerbordet

15-05-2013

Analyse af helhedsorienteret faglig support i BUF

Sagsnr.

2013-79320

Under temadrøftelsen om Chancelighed og livsduelighed i småbørnsalderen den 24. april var der et ønske om, at få analysen af helhedsorienteret faglig support i BUF på aflæggerbordet.

Dokumentnr.

2013-381708

Sagsbehandler

Christina Haahr Bach

Indhold

Rapporten *Helhedsorienteret Faglig Support* blev udarbejdet i 2012. Analysen har dannet grundlag for den supportmodel som pt. er i gang med at blive implementeret i BUF's 5 områder.

Sundhed og Indkøb

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Mobil
2928 1604

E-mail
Y77V@buf.kk.dk

HELHEDSORIENTERET FAGLIG SUPPORT

INDHOLD

Indledning	4
Ledelsesresumé	8
Fem behovssituationer	8
Gennemgående kvalitetskriterier for den faglige support	9
Uhensigtsmæssigheder	10
Del I - afdækning af behov for faglig support	12
Behovssituation 1: Faglig og pædagogisk udvikling	13
Behovssituation 2: Personalerelateret udvikling og læring	14
Behovssituation 3: Forældresamarbejde	15
Behovssituation 4: Grupper af børn	16
Behovssituation 5: Det enkelte barn	17
Gennemgående kvalitetskriterier for den faglige support	18

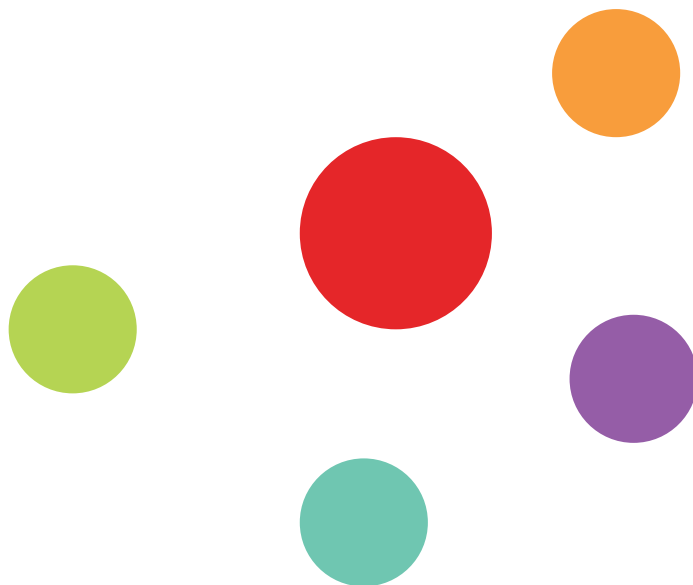
Del 2 - vurdering af BUFs samlede supportudbud	20
Nuværende supportorganisering	20
Vurdering af supportudbud	25
Kvalitetskriterier - overordnet vurdering	31
Del 3 - uhensigtsmæssigheder	37
1. Uens support til skoler og institutioner	37
2. Store forskelle i praksis på tværs af områderne	37
3. Store forskelle i praksis hos den enkelte medarbejder	38
4. Manglende samlet supportoverblik	38
5. Indstillinger og afledte sagsbehandlingstider	38
6. Skriftlighed	38
7. Koordinering	39
8. Inkonsistent support til specialområdet	39
Betjeningstal for områdernes støttefunktioner	40

INDLEDNING

Forvaltningens faglige support til institutioner og skoler skal optimeres. Derfor er projektet Helhedsorienteret Faglig Support igangsat. Projektet skal skabe grundlaget for, at direktionen kan vedtage en sammenhængende og helhedsorienteret supportmodel for BUF ultimo 2012. Denne rapport er første afrapportering fra projektet og kortlægger:

- Del I Behov: Hvilke typer af support har skoler og institutioner behov for, og hvilke kvalitetskriterier lægges der vægt på i forhold til supportens form.
- Del II Praxis: De typer af support BUF i dag yder og i hvor høj grad de matcher skoler og institutioners behov og ønsker.
- Del III U hensigtsmæssigheder: Centrale uhensigtsmæssigheder i den aktuelle support.

Disse tre dele vil udgøre beslutningsgrundlaget for fastlæggelsen af den kommende supportmodel og vil danne udgangspunkt for de forskellige implementeringsmodeller, der fremstilles i projektgruppen og præsenteres for styregruppen ultimo oktober 2012.

Faglig support – en definition

Rapportens undersøgelsesobjekt er den faglige support og tager udgangspunkt i tredelingen i BUF's supportmodel for det administrative område:

Faglig support inddeles således i tre typer:

- **Information:** Når der stilles fagligt relevant information til rådighed for skoler og institutioner.
- **Træning og opkvalificering:** Når medarbejdere på skoler og institutioner opkvalificeres med henblik på at løse faglige opgaver.
- **Personlig support:** Når en skole eller institution får konkret og personlig support til løsningen af en konkret udfordring, hvor institutionens eller skolens ledelse og personale har behov for supplerende faglige kompetencer eller konkrete input. Det kan både dreje sig om rådgivning, supervision og støtte til et konkret sagsforløb.

Den faglige support har mange fællestræk og snitflader til ledelsessparring. Derfor er det vigtigt at understrege, at denne rapport ikke beskæftiger sig med ledelsessparring, som er en del af ledelsessstrengen, men at rapporten derimod forholder sig til den faglige support, der hentes i BUF's samlede supportudbud.

Ligeledes berører mange elementer i den faglige support samarbejdet med SOF. Det er ikke denne rapport's formål at undersøge dette samarbejde. Der er til gengæld allerede igangsat andre projekter, der arbejder med at forbedre samarbejdet mellem BUF og SOF.

Fremgangsmåde

Rapporten bygger på et grundigt researchforløb, der er gennemført i september og oktober måned. Forløbet har indeholdt tre researchtyper: behovsafdækkende fokusgrupper med skoler og institutioner, praksisafdækkende interviews med kernemedarbejdere og dokument- og databehandling af relevant materiale.

Der er afholdt tre fokusgrupper med skoleledere og tre fokusgrupper med klyngeledere, pædagogiske ledere, netværkskoordinatorer og institutionsledere på selvejende institutioner. Samtidig er der afholdt en fokusgruppe for specialskoler og en for specialinstitutioner. Fokus har her været på at afdække behov for faglig support.

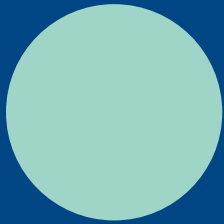
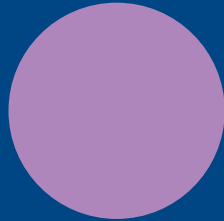
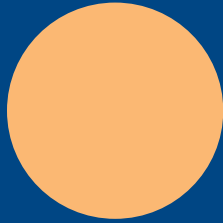
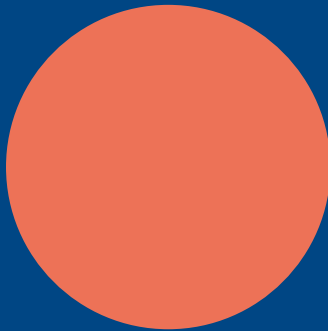
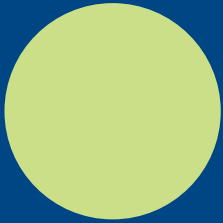
Der er desuden blevet gennemført interviews med repræsentanter for hver af de syv faggrupper i den tværfaglige støttefunktion i alle fem områder samt med de fire faggrupper i Børnecenter København.

Opbygning

Rapporten er inddelt i tre dele, der har hvert sit perspektiv på problemstillingen. Den første del har brugernes perspektiv – dem der skal modtage supporten – og identificerer de grundlæggende supportbehov og de ønsker, der er til supportens form og kvalitet.

Den anden del har fagpersonernes perspektiv – dem der skal yde supporten – og beskriver de ydelser vi har på hylderne i dag og sammenholder brugernes supportønsker med praksis.

Den tredje del opridser en række uhensigtsmæssigheder i den aktuelle support, som er identificeret ud fra rapportens del I og del II.

LEDELSESRESUMÉ

I dette ledelsesresumé opsummeres rapportens hovedkonklusioner. Først præsenteres fem situationer, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support. Herefter præsenteres syv grundlæggende kvalitetskriterier, der ifølge skoler og institutioner skaber den gode support og det vurderes i hvor høj grad vi i dag lever op til disse kvalitetskriterier. Til sidst opridses otte uhensigtsmæssigheder, der bør adresseres i den kommende proces.

Fem behovssituationer

I rapporten identificeres fem grundlæggende situationer, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support fra forvaltningen. Skal forvaltningen imødekomme skoler og institutioners supportbehov, skal der være kvalificeret support til disse situationer.

- **Faglig-pædagogisk udvikling:** Skoler og institutioner har brug for support til at arbejde med overordnede pædagogiske eller faglige udfordringer. Det kan eksempelvis være, hvis det faglige niveau halter, hvis der skal laves ny pædagogisk visionsplan eller hvis der skal udvikles en ny profil. I disse tilfælde kan der både være brug for faglig sparring og proceshjælp.
- **Personale:** Personalet er krumtappen i enhver skole og institution. I nogle tilfælde er der behov for andet og mere end supervision på et konkret barn eller en konkret gruppe. Der kan eksempelvis være brug for faglig opkvalificering af relevante personalegrupper til at tackle nye udfordringer og der kan være behov for hjælp til at få teamsamarbejdet eller andre samarbejdsrelationer til at fungere bedre.
- **Forældre:** Forældrekontakten kan være svær, og skoler og institutioner efterspørger support til de svære samtaler og den dialog, der inkluderer og ansvarliggør forældrene i barnets hverdag i skole eller institution. Samtidig efterspørger de support til at lægge gode rammer omkring det generelle forældresamarbejde.
- **Grupper af børn:** Når dynamikken i en børnegruppe bliver udfordrende eller når lærere og pædagoger ønsker at udvikle mere inkluderende miljøer, kan der være brug for faglig support. Supporten skal her kunne være både superviserende over for lærere og pædagoger og intervenserende over for børnegruppen.

- **Enkeltbørn:** Når der er bekymring for et enkelt barn, har skoler og institutioner ofte brug for faglig support. Det kan være både udadreagerende børn, indadvendte børn, og det kan være det ekstra begavede barn, der har brug for mere end klassens lærerteam kan tilbyde. Dette supportområde er det dominerende på specialområdet, hvor der naturligvis er mange behov, der centrerer sig om det enkelte barn.

Der er klart det største supportudbud til enkeltbørn, hvilket også er det mest efterspurgt. Der er samtidig en stigende mængde af support til grupper, hvilket tilsvarende er en stigende efterspørgsel. Selvom efterspørgslen til support i de tre øvrige behovssituationer er mindre, er udbuddet dog stadig mindre, end efterspørgslen. Supportudbuddet behandles grundigere i rapportens del II.

Gennemgående kvalitetskriterier for den faglige support

Uanset hvad man har brug for support til, så er der syv kvalitetskriterier for, hvad skoler og institutioner oplever som god support. De oplystes her og praksis i forhold hertil vurderes overordnet.

- **Tilgængelig og ubureaukratisk support:** Skoler og institutioner ønsker, at det skal være let at finde de rette til at give support, de skal være lette at få i tale og der skal være så lidt papirarbejde som muligt. Det er vores vurdering, at tilgængeligheden klart er størst på skoleområdet, mens institutionsområdet har sværere adgang til support. Samtidig er det vores vurdering, at kravet til skriftlighed ved rekvirering af support er større på institutionsområdet. Det fylder dog også uforholdsmæssigt meget på nogle skoler.
- **Hurtig support og løbende kommunikation:** Fra en henvendelse rettes eller en sag åbnes skal der hurtigt tages kontakt til skolen eller institutionen og et forløb skal sættes i gang. Trækker en sag ud er det helt centralt med løbende kommunikation, så processen bliver gennemsigtig. Det er også her vurderingen, at supporten særligt kan være langsom på institutionsområdet, men at der er store forskelle på tværs af områderne. I forhold til den løbende kommunikation er der særligt problemer i samarbejdet med SOF.
- **Fleksibel support af højeste kvalitet:** Skolen og institutionen skal opleve medarbejdere, der er de bedste til lige præcis deres problemstilling. Samtidig skal supporten ikke følge standard-procedurer, men tilrettes skolens eller institutionens konkrete behov. Det er vores vurdering, at BUF har en stærkt kvalificeret og specialiseret support, men at den ikke altid kommer i anvendelse de rette steder på grund af organisering. Samtidig svækker en relativt udbredt brug af standardprocedurer fleksibiliteten.
- **Hjælp før oprettelse af sag:** Det skal være muligt at henvende sig uden, at der er oprettet en sag og få sparring uden, at ”sætte hele systemet i gang”. Der er her en meget uens praksis på tværs af områderne, men overordnet er der en stor brug af indstillinger og sager.

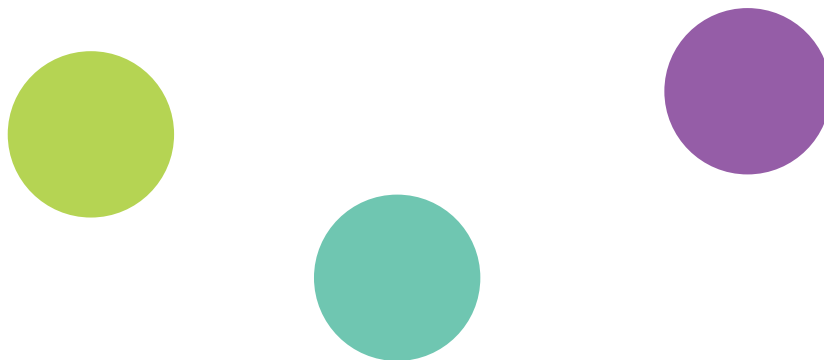
- **Tværfaglig og helhedsorienteret support:** Supporten skal være helhedsorienteret på tværs af tilbud og tværfaglig på tværs af faggrupper. Der er mange initiativer i gang, men det er samtidig vores vurdering, at de stikker i meget forskellig retning og samtidig ikke altid er omfattende nok til at løse problemstillingen.
- **Lærerig support:** Det er vigtigt, at supporten er en læringsproces, så skolen eller institutionen bliver bedre til at løfte denne form for udfordringer selv. Dette arbejdes der i stigende omfang med blandt alle faggrupper. Men der er klart et forbedringspotential.
- **Kontinuitet:** Det er vigtigt, at supporten kommer fra medarbejdere, der kender skolen eller institutionen gennem længere tid. Det er meget varieret, hvor høj en grad af kontinuitet den enkelte skole eller institution oplever på tværs af områder og medarbejdergrupper. Særligt på institutionsområdet er der en svingende grad af kontinuitet.

Uhensigtsmæssigheder

Rapportens tredje del oplister 8 uhensigtsmæssigheder, der baserer sig i resultaterne af del I og II. Disse adresseres fremadrettet i projektet. Nedenfor oprides de i kort form. De beskrives uddybet i rapportens del III.

1. **Uens support til skoler og institutioner:** Der er stor forskel i supporten til skoler og institutioner. Selvom supporten til skolerne også klart har forbedringspotentialer, så har de et mere solidt system med ressourcetre, faste fagpersoner fra områderne og en række særligt specialiserede medarbejdere (såsom AKT vejledere), mens institutionsområdet er mere sårbart. Institutionerne er mindre tilfredse med den support de får, og at de har et klart dårligere overblik.
2. **Store forskelle i praksis på tværs af områderne:** Der er stor forskel i opgaveløsningen på tværs af områderne. En forskel der særligt er tydelig på institutionsområdet. Disse store forskelle i praksis har også betydning for, i hvor høj grad de følgende uhensigtsmæssigheder gør sig gældende i de forskellige områder.
3. **Store forskelle i praksis hos den enkelte medarbejder:** Der er store forskelle i praksis på tværs af enkelte medarbejdere. Man kan således opleve medarbejdere fra den samme faggruppe i det samme område, der løser opgaverne helt forskelligt. Det skyldes til dels de netop gennemførte områdefusioner, men også en udbredt frihed i forhold til fastlæggelsen af egen praksis.

4. **Manglende samlet supportoverblik:** Institutioner og skoler mangler et samlet overblik over support. For skolernes vedkommende gælder det, at de har svært ved at overskue den support, der ligger ud over de faste medarbejdere i ressourcecentrene, mens institutionerne generelt har svært ved at overskue de samlede supportmuligheder.
5. **Indstillinger og afledte sagsbehandlingstider:** Indstillingsskemaet til Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV) benyttes ofte i tilfælde, hvor der faktisk er brug for en anden type af support end udarbejdelsen af en PPV. Det er u hensigtsmæssigt, idet det både kan forlænge sagsbehandlingstiderne og flytte fokus væk fra det egentlige supportbehov.
6. **Skriftlighed:** Skriftligheden i forbindelse med både rekvirering af faglig support og i forbindelse med supportforløb opleves som meget tidskrævende og afholder nogle skoler og særligt institutioner fra at søge support til konkrete udfordringer. Både indstillingsskemaer, støtteansøgninger og skriftlighed i støtteforløb opleves som barrierer for at søge support.
7. **Koordinering:** Der er ofte en manglende koordination på tværs af forvaltninger, områder, fagområder og institutioner og skoler. Dette er særligt tydeligt i forhold til overgange mellem småbørnsinstitutioner og skoler, i samarbejdet med SOF samt i samarbejdet mellem skoler og fritids- og klubområdet.
8. **Inkonsistent support til specialområdet:** De fleste specialinstitutioner og skoler modtager support fra Børnecenter København. Men de gamle 20.1 skoler, enkelte specialinstitutioner og en række basisgrupper modtager i dag support fra områderne. Dette snit fremstår uklart.

DEL I - afdækning af behov for faglig support

Del I bygger på resultaterne af de afholdte fokusgruppeinterviews. Målet med denne del er at skabe et samlet overblik over, i hvilke situationer skoler og institutioner har behov for faglig support samt hvilke kvalitetskriterier, de har til supporten i disse situationer.

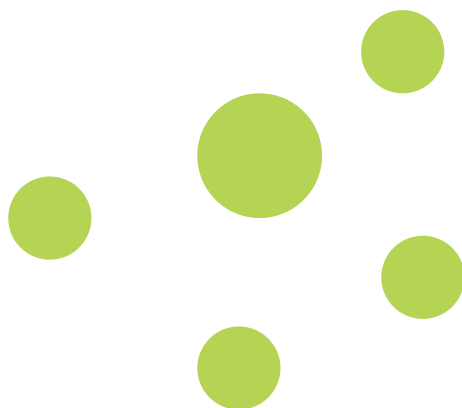
Del I afdækker *udtrykte behov og kvalitetskriterier* på baggrund af strukturerede fokusgruppeinterview med skoleledere og medarbejdere, der er ansvarlige for resourcecenteret og med pædagogiske ledere og klyngeledere for et bredt spektrum af institutioner (klynger, både kommunale og selvejende 0-6års dagtilbud, fritidshjem og klubber). Der er således alene tale om den ene ende af supportkæden – modtagerne og deres perspektiv.

Behovssituation 1: Faglig og pædagogisk udvikling

Den første situation, hvor skoler og institutioner oplever et behov for support er i forhold til det generelle faglig-pædagogiske niveau. Behovet for support til enheden opstår, hvis der er brug for at udvikle en ny faglig profil på en skole eller institution, eller hvis det generelle faglig-pædagogiske niveau har brug for et løft, og der derfor er brug for at sætte gang i en ny indsats. Ligeledes kan der være brug for en indsats i forhold til at udvikle et godt læringsmiljø på en skole.

Konkret er behovet for support blevet nævnt i forhold til at højne indsatsen for tosprogede elever og for support til at gennemføre større ændringer på en skole eller en institution. Behovet for support er også blevet nævnt i forhold til en overordnet sparring om, hvilken retning en skole eller institution skal bevæge sig i. Der er et behov for, at den support skoler og institutioner modtager, spiller ind på det generelle faglige niveau, således at hele institutionen eller skolen kan drage nytte af supporten. Der er således behov for støtte og sparring i forhold til den generelle udvikling og mere overordnede udviklingsfelter.

Eksempel

Østerbrogadeskolen arbejder med et udviklingsprojekt, som handler om at skabe en "ny" udskoling. Projektet er omfangsrigt og det er vanskeligt at styre de mange forskellige elementer i processen sideløbende med de almindelige opgaver, der samtidig skal passes.

Det er vigtigt at få mange forhold på plads – både praktiske forhold og ideudvikling, der skal skabe en udskoling, der er mere tidssvarende og både har øget fokus på faglighed og motivation hos eleverne. Skolelederen har svært ved at styre alle dele af projektet, så det bliver en god og inddragende proces, der får søsat projektet, så den nye udskoling kommer godt fra start.

Behovssituation 2: Personalerelateret udvikling og læring

Eksempel

På den integrerede institution Klokkeblomsten er det besluttet at indføre teamsamarbejde. Nogle af pædagogerne synes ikke, der er grund til at lave om på den måde at arbejde på, som de er vant til. Ledelsen synes, at pædagogerne er fagligt dygtige, men de indgår ikke i teamsamarbejdet med en god indstilling, hvilket gør det svært at få teamsamarbejdet til at fungere. Det frustrerer ledelsen, men også de andre pædagoger, der arbejder på at få teamsamarbejdet til at fungere.

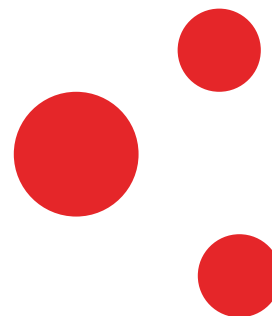
Den pædagogiske leder oplever, at hun står alene med personaleledelsen, når det handler om samarbejdet på Klokkeblomsten.

Hun mangler viden om, hvor man konkret går hen med sine udfordringer og ønsker hjælp til at håndtere modstanden hos nogle af pædagogerne og den spirende konflikt internt blandt institutionens medarbejdere.

Den anden situation, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support er i forhold til udviklingen af en personalegruppe. Denne support kan inddeles i to undergrupper: Faglig opkvalificering af personalegruppen og udvikling af samarbejdet i personalegruppen.

Gennemgående er der et ønske om bedre mulighed for at opkvalificere hele medarbejdergruppen frem for enkeltpersoner. Den faglige opkvalificering er nævnt i forhold til flere områder; det kan være support til at inspirere dele af eller hele personalegrupper samt til at opkvalificere personalet til at tage hånd om inklusionsarbejdet i institutioner/skoler. Det kan også være et behov for supervision for medarbejdergruppen eller supervision for at udvikle den enkelte medarbejders pædagogiske praksis.

Samtidig kan skolens eller institutionens ledelse have et behov for hjælp til en medarbejdergruppe, der har samarbejdsvanskeligheder. Det kan ligeledes være support til udvikling af en teamkultur blandt en gruppe af medarbejdere, der har været vant til at fokusere på egne opgaver frem for fælles udfordringer.

Behovssituation 3: Forældresamarbejde

Den tredje situation, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support handler om forældresamarbejdet. Det gælder både i forhold til det almene forældresamarbejde, men især ”det vanskelige forældresamarbejde” – fx situationer, hvor der opstår en konflikt eller dårlig relation mellem medarbejdere og forældrene - er et område, der fylder meget på skoler og institutioner. Særligt institutionerne oplever, at der ikke findes support til forældresamarbejdet.

I forhold til den mere generelle support til forældresamarbejdet drejer det sig fx om support til afholdelse af forældremøder. Det kan fx være en sundhedsplejerske, der kan bruges til at holde et oplæg og svare på spørgsmål fra forældregruppen, som lærere eller pædagoger ikke har de faglige kvalifikationer til at besvare.

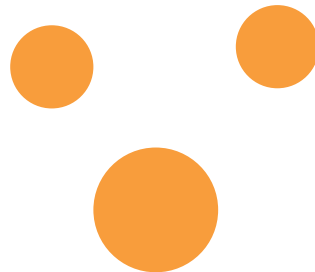
Behovet for support til ”det vanskelige forældresamarbejde” opstår fx, når forældrene afviser tilbud om støtte til deres barn eller ikke bækker op om skolens eller institutionens arbejde. Det er svært at komme videre med en sag, hvis man fx som skole eller institution har fundet en række forskellige løsninger på et konkret problem, men forældrene afviser de forskellige muligheder.

Behovet er konkret støtte til dialogen med forældrene, således at forældrene inddrages som part med medansvar for at finde en fornuftig løsning. Dette behov fylder særlig meget på specialområdet. Både når familiernes sorg skygger for dialogen og samarbejdet omkring barnet, når resourcesvage forældre ikke har kræfter og overskud og når kulturel baggrund udfordrer dialogen om, hvad et handicap er.

Eksempel

Peter er 7 år, har autisme og er startet på en specialskole. Peters forældre forstår ikke, hvorfor Peter ikke skal gå på en almindelig skole. De anerkender ikke, at deres barn har et handicap. Hver gang forældrene taler med skolens fagpersonale, spørger forældrene til, om de ikke kan få en kostplan, der kan gøre Peter rask.

Peter har det svært i hjemmet, og forældrene lytter ikke til personalets råd til, hvordan de kan indrette deres hverdag, så den understøtter Peters udvikling bedre. Forældrene er meget skeptiske overfor personalet, og vil hellere vente på, at Peter bliver rask.

Behovssituation 4: Grupper af børn

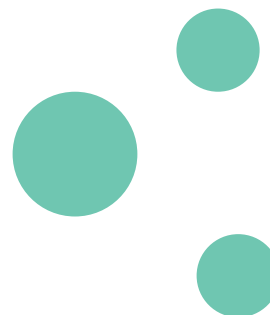
Eksempel

Linda er nyuddannet lærer og er blevet klasselærer for en 2. klasse. Klassen har mange urolige og fagligt svage børn. En gruppe på fire drenge fylder meget i klassen. De dominerer legene i frikvarteret og fylder meget i timerne. Linda har svært ved at trænge igennem, og de andre børn følger de fire drenge dagsorden.

Linda har sammen med AKT-vejlederen kørt et forløb med drengene, men uden tilstrækkeligt resultat. Linda er bekymret for, at en eller flere af drengene måske har flere udfordringer end blot at være støjende og urolige. Linda er dog fast besluttet på at rumme disse drenge og har brug for support til at få klassens dynamik til at blive bedre.

Den fjerde situation, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support er, når der er en uheldig dynamik i eller omkring en gruppe af børn/elever, når det faglige miljø har brug for et løft, eller når der skal arbejdes på at skabe mere inkluderende institutions- og skolemiljøer. Behovet for support opstår konkret, hvis en pædagog, lærer eller et team kører fast, hvis enkelte børn eller en gruppe af børn har ekstraordinært behov for en pædagogisk/undervisningsmæssig indsats og lærere, pædagoger eller teamet ikke gennem differentiering samt udvikling af fællesskabet formår at sikre udviklingsmuligheder for alle børn. Resultatet heraf kan meget let blive, at sidstnævnte gruppe ikke får den pædagogiske eller undervisningsmæssige indsats, der er behov for.

Behovet kan dels gå på at understøtte en pædagog eller lærer i arbejdet, ligesom der kan være et behov for support til at intervenere i børnegruppen. Det er desuden vigtigt, for især institutionerne, at den faglige support tager afsæt i den pædagogiske dagsorden og dagligdag i institutionen. Der opleves et behov for at sikre et konstruktivt samspil med det faste personale i institutionen og skolen samt at der laves en indsats i tråd med institutionens eller skolens pædagogiske tilgange.

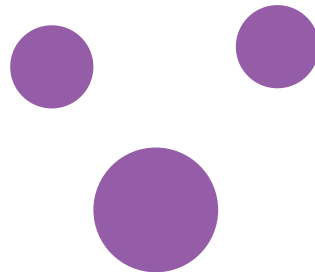
Behovssituation 5: Det enkelte barn

Den femte og sidste situation, hvor skoler og institutioner har behov for faglig support, er når de er bekymrede for et barn, og der ikke er tilstrækkelige kompetencer i organisationen til at håndtere situationen. Dette gælder, når personalet oplever, at de har gjort alt, hvad der står i deres magt, og situationen stadig er bekymrende. Eller når der er behov for supplerende faglig viden om eksempelvis motorik, sansesarte børn etc. Det kan være situationer, hvor sagen er kørt fast, hvor et enkelt barns problemer fylder meget, og de muligheder for support, som skolen eller institutionen kan trække på, er udtømte. Samtidigt kan det også være børn, der skiller sig ud på atypiske måder, og hvor personalet mangler at få nogle andre øjne på situationen for at få hjælp til at vurdere, hvordan man med udgangspunkt i barnets behov tilrettelægger den bedste indsats.

Eksempel

Emma er 4 år og går i børnehave. Hun leger med de yngre børn, og er meget udadreagerende, når hun ikke får sin vilje. Hun har svært ved at gøre sig forståelig pga. sproglig forsinkelse og svære udtalevanskeligheder.

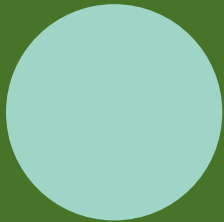
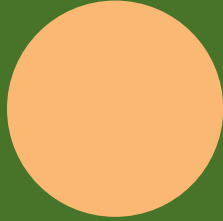
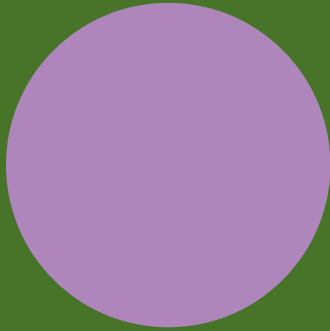
Emma er motorisk umoden og falder tit. Hun græder meget, er svær at trøste og har brug for meget voksen kontakt. Til spisning nægter hun at spise sin mad, og hun forstyrrer de andre børn. Det ender ofte med, at Emma bliver skældt ud og bliver fjernet fra bordet. Pædagogerne er kørt fast og har brug for hjælp udefra til at understøtte deres handlemuligheder

Gennemgående kvalitetskriterier for den faglige support

Uanset hvad man har brug for support til, så er der syv kvalitetskriterier for, hvad skoler og institutioner oplever som god support.

- **Tilgængelig og ubureaukratisk support:** Supporten skal være let tilgængelig og ubureaukratisk. Det skal være let at finde de rette til at give support, de skal være lette at få i tale og der skal være så lidt papirarbejde som muligt.
- **Hurtig support og løbende kommunikation:** Supporten skal ydes hurtigt. Fra en henvendelse rettes eller en sag åbnes, skal der hurtigt tages kontakt til skolen eller institutionen og et forløb skal sættes i gang. Trækker en sag ud, er det helt centralt med løbende kommunikation, så processen bliver gennemsigtig.
- **Fleksibel support af højeste kvalitet:** Supporten skal være fleksibel og af højeste kvalitet. Skolen og institutionen skal opleve medarbejdere, der er de bedste til lige præcis deres problemstilling. En nyuddannet psykolog kan ikke altid udvikle en gruppe af erfarne socialpædagoger, der har arbejdet med autister hele livet. Samtidig skal supporten ikke følge standard-procedurer, men tilrettes skolens eller institutionens konkrete behov.
- **Hjælp før oprettelse af sag:** Det skal være muligt at henvende sig uden, at der er oprettet en sag og få sparring, uden at ”sætte hele systemet i gang”. Det er vigtigt fordi skoler og institutioners behov ofte blot er at få hurtigt og konkrete input til en bekymring. Det er ligeledes centralt i forhold til support til forældrekontakten.
- **Tværfaglig og helhedsorienteret support:** Et barns udfordringer kommer oftest både til udtryk på tværs af forskellige tilbud og i familien. Det kræver en helhedsorienteret indsats på tværs af tilbud. Samtidig er et barns problematikker ofte sammenhængende og vil være vanskelige at adskille. Det kræver en tværfaglig indsats på tværs af faggrupper.
- **Lærerig support med blivende virkning:** Det er vigtigt, at supporten indgår i en læringsproces med de involverede parter, så de fremover står styrket til at løfte denne form for udfordringer selv.
- **Kontinuitet:** Der er vigtigt, at supporten kommer fra medarbejdere, der kender skolen eller institutionen gennem længere tid.

DEL 2 - vurdering af BUFs samlede supportudbud

Del II af rapporten fokuserer på at skabe et indblik i de forskellige former for support, der ydes. Afsnittet bygger på interviews gennemført i de fem områder med alle faggrupper i de faglige støttefunktioner samt gennemgang af relevant skriftligt materiale.

Del II indeholder ikke en udtømmende opstilling af alle de ydelser, som de forskellige faggrupper leverer. Det er derimod en skitsering af, hvordan de faglige støttefunktioner i dag imødekommer de behov, som skoler og institutioner har for support. Derfor følges samme tematiske struktur som i Del 1.

Del II er opbygget af tre elementer. 1) en oversigt over den nuværende organisatoriske opbygning af supporten, herunder antal ansatte i områder og forskellige faglige støttefunktioner, 2) en redegørelse af praksis i forhold til de fem behovssituationer, der er skitseret i del I, og 3) En vurdering af supporten i forhold til de overordnede kvalitetskriterier.

Nuværende supportorganisering

Forvaltningens faglige support er i dag koncentreret mange forskellige steder i organisationen.

De største supportressourcer befinder sig i områdernes Faglige Støttefunktioner, hvor op mod ca. 450 ansatte yder support til skoler og institutioner. Her fra ydes psykologfaglig bistand, sundhedsfaglig bistand, tale-høre bistand og faglig-pædagogisk bistand. Der ydes ligeledes bistand fra kompetencecentre på udvalgte specialinstitutioner og -skoler. Til specialområdet er Børnecenter København hovedleverandør af support med psykologbistand, tale-høre-bistand samt fysioterapi og ergoterapi. Desuden ydes der faglig support fra en række steder andre steder i organisationen: Pædagogisk Faglighed, Specialområdet, Sundhed og Indkøb, HR Organisation og Pædagogisk IT (herunder Bæredygtig Udvikling og Skoletjenesten).

Nuværende supportorganisering

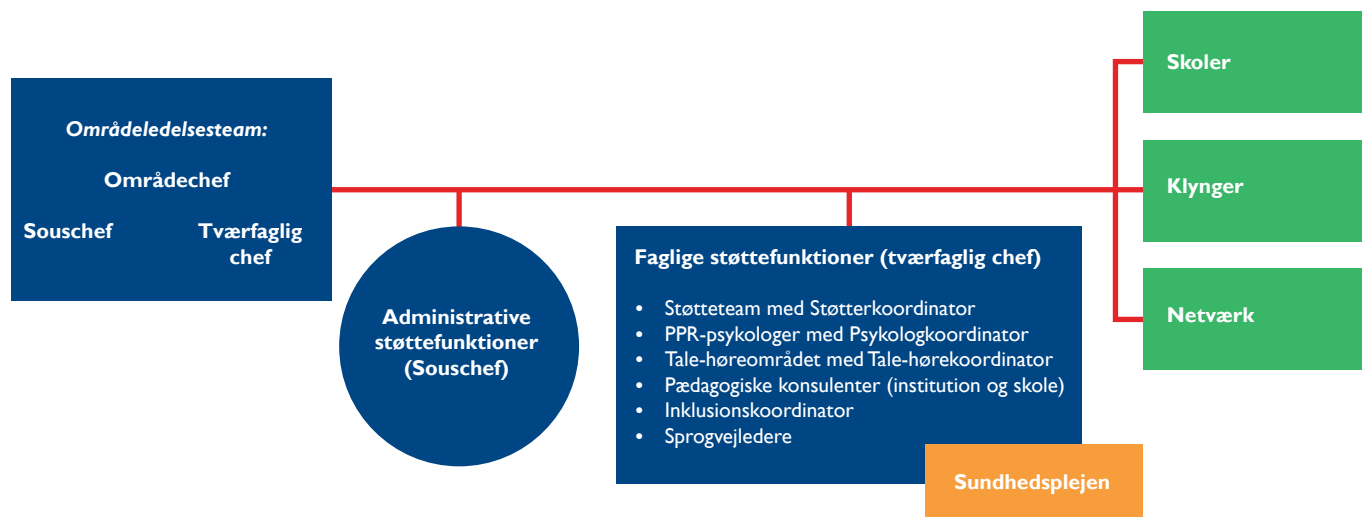

Områdernes faglige støttefunktioner

De faglige støttefunktioner er en samling af områdets forskellige fagligheder, herunder psykologer, talehørelærere, støttepædagoger, pædagogiske konsulenter, sprogvejledere, inklusionskoordinatore og sundhedsplejen. Den nærmeste chef er den tværfaglige chef. Der findes koordinatorfunktioner for hhv. psykologer, talehøreområdet og støtteteamet, samt en ledende sundhedsplejerske.

Formålet med strukturen i områderne er at sikre en bedre understøttelse af det tværfaglige samarbejde. Hensigten er yderligere, at skoler og institutioner har en samlet lokal indgang til faglig og ledelsesmæssig support, samt at den support, der leveres, er koordineret og baseret på stærk faglighed understøttet af et tværfagligt samarbejde. Organisationsstrukturen fremgår af følgende figur.

Områdernes faglige støttefunktioner

Områdernes faglige støttefunktioner er uddybet i bilag I. Bilaget viser en oversigt over medarbejdere og timetal samt betjeningstal på tværs af områderne. Tilsammen viser de en vis grad af tilfældighed mellem børnetal og betjeningstal.

Børnecenter København

Udover områdernes tværfaglige støttefunktioner er der en central og specialiseret PPR funktion, der siden 2009 har været placeret i Børnecenter København. Børnecenter København er en specialrådgivning for børn i København mellem 0 og 18 år med funktionsnedsættelser.

Børnecenter København er etableret for at sikre, at der kun er en indgang for de handicappede børn og unge og deres familier på Børne- og Ungdomsforvaltningens område. Centret betjener således de fleste specialinstitutioner og -skoler i byen.

Centret består af de psykologer, talehørelærere, fysio- og ergoterapeuter, der arbejder på kommunens specialinstitutioner og -skoler. Endvidere består det af: Legeteket og Den Ambulante Børneterapi, som er et ergo- og fysioterapeutisk tilbud til børn, der på grund af nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne har brug for behandling eller genoptræning efter operation eller brud.

De overordnede ydelser er:

- PPR-funktion i forhold til børn i specialskoler og – dagtilbud samt basisgrupper
- Ergo- og fysioterapi (genoptræningsopgave for SOF, DAB og opgaver i forhold til elever på specialskoler)
- Medvirker til revisitation til specialdagtilbud og visitation til specialskoler/ specialdagtilbud og basisgrupper.
- Konsulentfunktion i forhold til PPR i områderne samt SOF's handicapcenter
- Psykiatrisk konsulentfunktion og – supervision.
- Kursusvirksomhed i forhold til forældre og fagpersonale.
- PPR funktion og koordinering i forhold til handicappede småbørn, der ikke er i institution.

Kompetencecentre og profilskoler

I tillæg til forvaltningens forskellige supporttilbud har både alment skole- og specialskole- og institutioner supporttilbud gennem henholdsvis profilskoler og kompetencecentre.

De kommunale profilskoler har til formål at være udviklingslokomotiv for hele skoleområdet, inden for deres respektive faglige område. Skoler kan derfor hente faglig inspiration hos de kommunale profilskoler, ligesom at profilskolerne skal være med til at udvikle nye former for vidensdeling, herunder alternative former for kompetenceudvikling.

De syv kommunale profilskoler er:

- Utterslev Skole, naturfaglige profilskole.
- Sønderbro Skole, musisk-kreative profilskole.
- Randersgades Skole, internationale profilskole.
- Amager Fælled Skole, sundhedspædagogiske profilskole.
- Bellahøj Skole, idrætsprofilskole.
- Husum Skole, matematisk-naturfaglige profilskole.
- Katrinedals Skole, forskningsprofilskole.

Der kan desuden hentes support fra kommunens seks kompetencecentre. Kompetencecentrene er placeret på skoler og institutioner med særlig viden inden for specifikke dele af specialområdet.

De seks kompetencecentre er:

- Skolen i Charlotttegården: ADHD
- Frejaskolen: Børn med autisme
- Eksperimentalinstitutionen: Socioemotionelle vanskeligheder
- Familiekurserne København: Teamsamarbejde, inklusion og familieindsats
- Kompetencecenter for Børn med Læse- og Skrivevanskeligheder (Blågårds Skole)
- Specialklyngen (koordinering hos institutionen Guldregn)

Institutioner og skoler kan tage direkte kontakt til kompetencecentrene for at drøfte, hvad det er for en assistance, der er behov for, og hvordan proceduren for den faglige support skal være. Ideen bag organiseringen er, at kompetencecentrenes hjælp skal kunne sættes ind hurtigt og effektivt, når behovet opstår. Kompetencecentrene tilbyder deres ydelser til alle københavnske folkeskoler, specialskoler, specialklasserækker, daginstitutioner, fritidshjem, KKFO, ungdomsklubber, basisgrupper og familieskoler/klasser.

Forvaltningens øvrige supportleverandører

En række enheder i forvaltningen yder desuden en variation af support og udfylder en udviklingsfunktion. Det drejer sig om Pædagogisk Faglighed, Specialområdet, Sundhed og Indkøb, HR Organisation (herunder BUF-Akademi) og Pædagogisk IT (herunder Bæredygtig Udvikling og Skoletjenesten). Sammenhænge mellem disse og supportkanaler er på nuværende tidspunkt uklare, og en række af disse ydelser er derfor tiltænkt samlet i Pædagogisk Service.

Dertil kommer Ungdommens Uddannelsesvejledning, som indgår fast i skolernes ressourcecenter. Her bidrager de med support til skolens undervisning i Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering, support til at ruste eleverne til at kunne begå sig i ungdomsuddannelserne, samt support til at finde praktikpladser til de af skolens elever, der i en periode har behov for det som en del af deres skoleforløb.

Forskel i support til skoler og institutioner

Gennemgående for organiseringen af den faglige support i dag er, at der er en udtalt forskel i hvordan institutioner og skoler oplever adgangen til support.

På alle *skoler* etableres, eller er etableret, ressourcecentre, som giver mulighed for at drøfte en konkret udfordring både anonymt og ved navns nævnelser. Ressourcecentermøderne foregår med forskellige intervaller fra ugentligt til månedligt. På møderne i ressourcecentrene deltager repræsentanter fra sundhedsplejen, psykologerne og tale-hørelærerne sammen med skolens ledelse, skolens ressourcepersoner og skolens socialrådgiver. Her drøftes hvilke tiltag, der skal iværksættes, og hvilke faggrupper, der er relevante at involvere.

På *institutionsområdet* er adgangen til rådgivning og vejledning med enkelte undtagelser ikke struktureret i en tværfaglig ramme. Institutioner skal derfor rette direkte henvendelse til den faggruppe i Områdets faglige supportfunktion, som de regner for de rette i den aktuelle sag. I flere områder arbejder man på at opbygge nye strukturer for at sikre den tværfaglige support til institutioner. Eksempelvis findes der i Brønshøj-Vanløse en månedlig åben rådgivning med deltagelse af sundhedsplejersker, psykologer og tale-hørelærere, som særligt er rettet mod institutioner, som kan få en tværfaglig drøftelse af en problemstilling. Indsatsen har endnu ikke taget nogen endelig form i områderne og udformningen varierer på tværs af byen.

Det, at adgangen til rådgivning og vejledninger organiseret på forskellige måder, gør at tilgængeligheden til den faglige support virker større for skoler og mindre for institutioner. Denne forskel i organiseringen gør sig gældende i alle fem behovssituationer.

Vurdering af supportudbud

Nedenfor vurderes eksisterende supportudbud, som det fremstår i dag, i forhold til de fem behovssituationer.

Supportudbud til behovssituation 1: Faglig og pædagogisk udvikling

Skoler eller institutioner har brug for support til at arbejde med overordnede pædagogiske eller faglige udfordringer. Det kan eksempelvis være, hvis det faglige niveau halter, hvis der skal laves ny pædagogisk visionsplan eller hvis der skal udvikles en ny profil. I disse tilfælde kan der både være brug for faglig sparring og proceshjælp.

Proceshjælp ydes i dag fra forskellige steder i organisationen. Det første sted er skolekonsulenterne og de pædagogiske konsulenter. Flertallet af disse har gennemgået en proceskonsulentuddannelse og er på den måde blevet

fagligt opkvalificeret til at varetage opgaven. Meget tid i denne gruppe går dog med tilsyn, klagesagsbehandling, administrative opgaver og ledelsessparring, hvorfor der ikke er ressourcer i denne gruppe til at varetage det fulde behov for faglig sparring og proceshjælp. Særligt ikke på skoleområdet, hvor der alene er en konsulent til over ti skoler – i nogle tilfælde dobbelt så mange som vedkommende ydede support til før de seneste områdefusioner.

Udover skolekonsulenterne og de pædagogiske konsulenter er der ikke tradition for at hente proceshjælp i organisationen, hvilket betyder, at denne ydelse ofte købes ude i byen. Til gengæld kan der hentes faglig inspiration mange steder i forvaltningen; hos profilskoler, hos Bæredygtig Udvikling, hos Pædagogisk Faglighed, Skoletjenesten, Specialområdet samt Sundhed & Indkøb.

Derimod er der ikke en tydelig organisatorisk forankring af generel faglig support, hvor skoler og institutioner kan få understøttet deres pædagogisk-faglige udvikling. Og adgangen til support er meget afhængig af personkendskab og om ressourcepersonerne rundt omkring i forvaltningen ”lige har tid”.

Faglig-pædagogisk udvikling		
Områderne: Pædagogiske konsulenter Skolekonsulent	HNG-kontorer Pædagogisk Faglighed	Andet: Pædagogisk IT Bæredygtig Udvikling Skoletjenesten Profilskoler

Supportudbud til behovssituation 2: Personalerelateret udvikling og læring

Skoler og institutioner har brug for faglig support i forhold til udviklingen af en personalegruppe. Denne support kan inddeles i to undergrupper: (1) Faglig udvikling af personalegruppen og (2) udvikling af samarbejdet i personalegruppen.

I forhold til udviklingen af personalegruppen, så er det i høj grad et spørgsmål om at sammenkoble praksis og læring, sådan at opkvalificering ikke alene sker på kurser for enkeltpersoner. Det kan for eksempel være, hvis der kører en lang række af sager i en institution med autistiske børn, så kan der også være brug for at sætte en praksisnær kompetenceudviklingsindsats i gang.

I dag ydes denne support sjældnere som brede kompetenceudviklingsforløb, men mere som supervision på en eller færre lærere eller pædagoger. Inklusionskoordinatorerne, sprogvejledere og de pædagogiske konsulenter laver dog denne form for opkvalificering ligesom der udbydes enkelte skræddersyede forløb fra nogle områder,

kompetencecentrene og Børnecenter København. Samtidig er det nye støttepædagogkoncept i høj grad et forpligtende samarbejde mellem institution og støttepædagog, hvor hensigten er, at arbejdet tager udgangspunkt i institutionens faglighed og pædagogiske metoder for på den måde at skabe udvikling og ejerskab hos personalegruppen. Men om end indsatsen er stigende er det dog samlet set en lille del af de tværfaglige støttefunktioners arbejde, der går med disse indsatser. Ligesom BUF Akademi kun i begrænset omfang udbyder denne form for opkvalificering.

I forhold til hjælp til personalerelaterede problemstillinger såsom udvikling af teams og problematiske personalegrupper, så er de pædagogiske konsulenter i dag den naturlige indgang til denne form for support. Samtidig vil områdechefen kunne vise skoler og institutioner videre til centralt styrede supportmuligheder, som for eksempel HR Organisation eller ArbejdsMiljøKøbenhavn (AMK). De pædagogiske konsulenter har dog ikke altid den rette profil og AMK's fokus er stærk på arbejdsmiljø og ikke faglig udvikling. Derfor køber mange institutioner i dag ydelsen ude i byen.

Opsamlende er det vores vurdering, at der i de tværfaglige støttefunktioner er et stigende fokus på denne opkvalificering i forbindelse med supporten, mens BUF Akademi kun i begrænset omfang udbyder praksisnær kompetenceudvikling. I forhold til teamudvikling er mulighederne mindre, når der ikke er tale om direkte arbejdsmiljørelaterede indsatser.

Personalerelateret udvikling og læring

Områderne:
Støttepædagog
Sprogvejleder
Pæd./skolekonsulent
Inklusionsvejleder

Opkvalificering:
BUF Akademi
Kompetencecentre
Børnecenter København

Trivsel:
HR Organisation
ArbejdsMiljø København

Supportudbud til behovssituation 3: Forældresamarbejde

Skoler og institutioner har behov for faglig support til forældresamarbejdet. Det gælder både til det almene og det vanskelige forældresamarbejde. Forældresamarbejde er et område, der fylder meget på skoler og institutioner. Det kan være mere generel support til forældresamarbejdet, som for eksempel support til afholdelse af og deltagelse i forældremøder. Og det kan være konkret støtte til dialogen med forældrene, således at forældrene inddrages som part med medansvar for at finde en fornuftig løsning i den enkelte sag.

Der kan her skelnes mellem forældrekontakt og så support til forældresamarbejdet. Mange af faggrupperne har kontakt til forældre i deres sagsarbejde, men det er ikke det samme som at understøtte ledere, lærere og pædagoger i deres forældresamarbejde.

Skolekonsulenter og pædagogiske konsulenter yder støtte og vejledning i forbindelse med uforudsete hændelsesforløb, krisehåndtering og klager, og er den kanal, hvor skoler og institutioner kan få generel hjælp til håndtering af forældresamarbejdet.

De øvrige faggrupper har meget forældrekontakt. Sundhedsplejen bruger for eksempel det meste af deres tid ude i familierne. Men det er omvendt ikke en del af Sundhedsplejens ydelsesprofil at stille sig til rådighed for forældremøder, og der er i områderne forskellig praksis for i hvor stort omfang sundhedsplejerskerne deltager i forældremøder. I alle tilfælde skal skolen eller institutionen betale sundhedsplejersken direkte for en forældremødedeltagelse. I forhold til de øvrige faggrupper er praksis mere uensartet, men det er klart ikke en standardydelse.

I forhold til det svære forældresamarbejde vil der ofte være en sag på barnet og det vil derfor ofte være naturligt for personalet at involvere sig i forældresamarbejdet. Men hvis der ikke er en sag, er det ofte sværere at få support til samtaler og dialoger med forældre, da dette i dag ikke er en standardydelse.

Overordnet er det vores vurdering, at der er et stort potentiale for at skabe en mere ensartet model for support til forældresamarbejdet, der kan understøtte de lokale ledelser i deres arbejde med forældrerelationerne.

Forældresamarbejde

Områderne:

Psykologer
Tale- hørelærere
Pæd./skolekonsulent
Sundhedsplejen
Inklusionskoordinator

Øvrige:

Socialrådgiverne på skolerne
Kompetencecentre

Supportudbud til behovssituation 4: Grupper af børn

Skoler og institutioner har behov for faglig support til grupper af børn, når der er brug for en udvikling af læringsmiljøet eller når der skal arbejdes på at skabe mere inkluderende gruppemiljøer. Behovet kan dels gå på at understøtte en pædagog/lærer i dennes arbejde, ligesom der kan være et behov for at intervenere i en børne-gruppe.

Den support der ydes i dag i denne behovssituation kan inddeles i to overordnede former for support. Den første kan benævnes den konsultative support med supervision, rådgivning og vejledning uden, at der er oprettet en egentlig sag. Den anden er konkret sagsarbejde såsom undersøgelser, vurderinger, undervisning og forløb.

Det første element er dog mest almindeligt, idet der ikke er en udpræget praksis for oprettelse af sager på grupper. Dette skyldes blandt andet, at der ikke eksisterer formelle indstillingsskabeloner og tværgående praksismodeller til denne form for ydelser. I stedet er systemet stadig meget CPR-nr. fokuseret – både hvad angår sagsgange og de parametre vi måler indsatsen på. Det betyder, at gruppeindsatserne mere betragtes som positive tilvalg end som egentlige skal-opgaver. Samtidig efterspørges disse supporttyper også i mindre grad af skoler og institutioner, der også stadig har et stort fokus på enkeltbørn. Der er dog et stigende fokus på den tilgang blandt områdernes fagpersoner og i skoler og institutioner.

Ude i områderne er det i høj grad inklusionskoordinatoren, sprogvejlederen og støttepædagogerne, der gennemfører de gruppeorienterede forløb. Opgaverne løses i mindre – om end tiltagende – grad af psykolog, sundhedsplejerske og talehørelærere.

Grupper af børn

Områderne:
Psykologer
Tale- hørelærere
Støttepædagog
Sprogvejleder
Pæd./skolekonsulent
Inklusionsvejleder
Sundhedsplejen

Øvrige:
Kompetencecentre

Supportudbud til behovssituation 5: Det enkelte barn

Skoler og institutioner har behov for faglig support, når de er bekymrede for et barn, og der ikke er tilstrækkelige kompetencer på skolen eller i institutionen til at håndtere situationen. Supporten hertil kan inddeles på samme måde som supporten til grupper af børn. Det vil sige dels konsultativ support gennem supervision, rådgivning og vejledning og dels support gennem sagsarbejde med undersøgelser, vurderinger, undervisning og forløb.

Alle faggrupper yder konsultativ support, til det enkelte barn, gennem supervision, rådgivning og vejledning. Adgangen til rådgivning og vejledning er dog organiseret på forskellige måder som beskrevet indledende, afhængigt af om det er en skole eller en institution. Dette medfører, at supporten virker mere tilgængelig for skoler, og mindre tilgængelig for institutioner.

Supporten til det andet element; sagsarbejde med undersøgelser, vurderinger, undervisning og forløb, er også bredt tilgængelig. Det er denne type support der tackles mest ensartet på tværs af byen. Her er en række faste procedurer og bydækkende regler. Denne supporttype er let tilgængelig, men der kan i nogle tilfælde gå lang tid fra første kontakt til supporten opstartes. Adgangen er som beskrevet lidt forskellig alt efter om den kommer via faste fagpersoner, for eksempel i form af et ressourcecenter eller om den kommer som en generel visitation.

Samlet set er det vores vurdering, at der er mange supportmuligheder at trække på og langt de fleste personalegrupper yder support til det enkelte barn.

Det enkelte barn

Områderne:

Psykologer
Tale- hørelærere
Støttepædagog
Sprogvejleder
Pæd./skolekonsulent
Inklusionsvejleder
Sundhedsplejen

Øvrige:

Kompetencecentre
UU-vejledning
Socialrådgiver
BCK

Kvalitetskriterier – overordnet vurdering

Skoler og institutioner stiller syv kvalitetskrav til forvaltningens support – på tværs af forskellige behovssituationer. Nedenfor vurderes det i hvor høj grad vi overordnet set er i stand til at leve op til disse krav.

Vurdering på kvalitetskriterium 1: Tilgængelig og ubureaukratisk support

For skoler og institutioner er det et vigtigt krav, at supporten er let tilgængelig og ubureaukratisk. Det skal være let at finde de rette til at give support, de skal være lette at få i tale og der skal være så lidt papirarbejde som muligt.

I forhold til tilgængeligheden er der stor forskel på, hvor let skoler og institutioner har ved at få adgang til den rette support. På skoleområdet er resourcecentre omdrejningspunktet på de skoler, hvor de er langt med implementeringen. Og selv hvis resourcecentre ikke er fuldt implementeret er der altid tilknyttet en sundhedsplejerske, en psykolog og en tale-hørelærer til skolen. Dette set-up udgør skolens nære support og sikrer overskuelighed og let tilgængelighed i forhold til kernesupporten. Samtidig virker skolerne umiddelbart til at have et bedre overblik over supportudbuddet udenfor skolens resourcecentre, hvilket kan hænge sammen med, at de faste fagpersoner kan være med til at pege på supportmuligheder udenfor skolernes egne resourcecentre.

For institutionerne er supporten forskelligt organiseret på tværs af byen. Et fællestræk er dog, at betjeningen sker i et langt mindre solidt set-up. I de fleste områder er der én fagperson fra de forskellige faggrupper udpeget til de enkelte institutioner, men organiseringen kan også være anderledes og er forskellig fra område til område. I Vanløse-Brønshøj-Husum er der for eksempel en fælles visitationsprocedure på næsten alle psykologsager, hvor sager fordeles mellem psykologerne alt efter sagsmængden og kompetencen hos den enkelte psykolog. Med sidstnævnte model er det vanskeligt for institutionerne at vide, hvem der kan kontaktes direkte og supporten fremstår fjern for institutionerne. Samtidigt blev der i fokusgrupperne udtrykt et ønske om at få den mest kompetente fagperson til at hjælpe med en konkret udfordring.

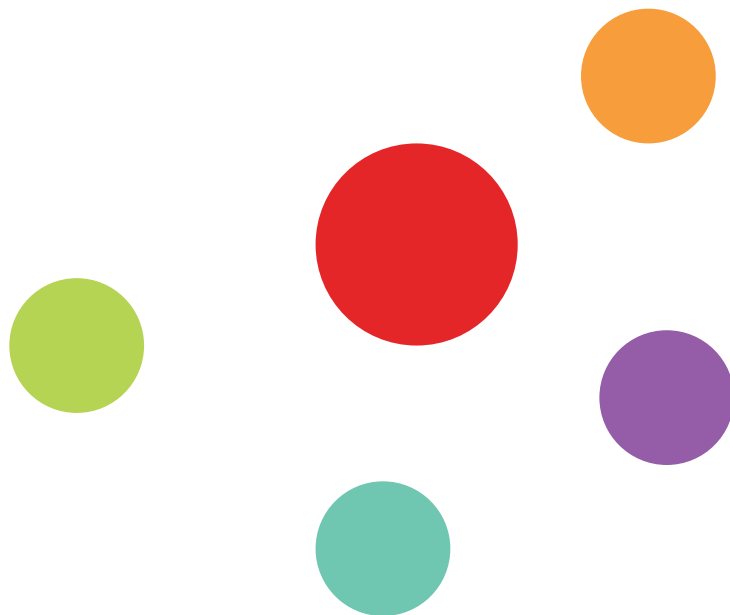
Alle faggrupper beskriver sig dog som let tilgængelige på telefon og e-mail. Samtidig kan institutioner og skoler altid kontakte fagkoordinatorer, den ledende sundhedsplejerske eller den tværfaglige chef. Det stemmer dog ikke fuldstændigt overens med den oplevelse, skoler og institutioner giver udtryk for i fokusgrupperne. Her fremhæver særligt institutionerne, at de oplever supporten som sværere tilgængelig, hvilket formodentligt skyldes manglende relationer til supportpersonalet og oplevelsen af ”at der er langt ind til supporten”. Mens skolerne i langt mindre grad oplevede, at der var langt ind til support.

På specialområdet er de fleste institutioner og skoler betjent af Børnecenter København. Her har de altid en fast psykolog, talehørelærer samt fysioterapeut og/eller ergoterapeut tilknyttet den enkelte institution eller skole. Det betyder, at de fleste oplever en høj grad af tilgængelighed.

I forhold til mængden af papirarbejde i samarbejdet med supportfunktionerne er der både stor forskel på tværs af områder, internt mellem faggrupper i det enkelte område og mellem enkelte fagpersoners egen praksis. Så længe supporten sker som supervision i forhold til anonyme børn eller generel vejledning, er papirkravene ofte lave. Men når en henvendelse bliver til en sag, vil der som regel være en del skriftlighed, der blandt andet bunder i kommunale krav eller lovgivningsmæssige forhold. Niveaueet for, hvornår noget bliver til en sag, er dog meget uens. For eksempel udtrykker to psykologer fra det samme område, at den ene kører al kontakt omkring børn og grupper som PPV-forløb, mens den anden gør alt for at undgå det.

Det er vurderingen, at supporten er langt mere tilgængelig og overskuelig på skoleområdet end på institutionsområdet, hvor det generelt set er sværere for den enkelte institution at manøvrere. Konkret vil institutioner have vanskeligt ved at vide, hvem der kan kontaktes, og institutionernes supportbehov bliver således ikke altid opfyldt. Samtidig er der et meget uens niveau for, hvornår noget bliver en sag og derved også hvor høj en grad af skriftlighed, der er involveret. Ønsket om en reduceret skriftlighed er klart ikke implementeret fuldt ud.

Vurdering på kvalitetskriterium 2: Hurtig support og løbende kommunikation

Det er vigtigt for institutioner og skoler, at en afklaring på en problematisk situation ikke trækker ud i uforholdsmæssig lang tid. Ligeledes udtrykkes der behov for at kunne følge en sag, der trækker ud og at processen er gennemsigtig. I vurderingen af dette kvalitetskriterium kan der overordnet skelnes mellem to typer af support. Der er supervision, rådgivning og vejledning og så er der konkrete sager. Til disse to typer af support knytter der sig forskellige rammer for sagsbehandlingstiden.

I forhold til konkrete sager med enkeltbørn er der en sagsbehandlingsgaranti på 4 måneder for udarbejdelsen af en Pædagogisk Psykologisk Vurdering. Samtidig er sagsbehandlingstiderne varierende alt efter hvilken sagstype, der er tale om. Jo mere kompleks en sag eller problemstilling er, jo længere sagsbehandlingstid vil der være tale om – dog max fire måneder. Samtidig kan sagerne trække ud, hvis der ventes på andre instanser såsom SOF eller psykiatrien. Det er også værd at bemærke, at 4 måneder kan føles som meget lang tid, hvis man står med en konkret udfordring i en institution eller på en skole. Her er løbende gennemsigtighed og opfølgning centralt. Det sker oftere på skolen, hvor der er regelmæssig kontakt til den sagsbehandlende fagperson, end i institutionen, hvor relationen er mindre regelmæssig. Dette er dog særligt et problem i forhold til SOF, der kun sjældent orienterer om sagens status og forløb.

Med supervision, rådgivning og vejledning er der ingen standard for supportens hastighed. På skoler vil der dog være et naturligt forløb, idet medarbejderne som oftest er fysisk til stede på skolen og ofte kan spørges til råds ”på gangen”. På institutionsområdet er det dog meget forskelligt på tværs af områderne og den enkelte fagpersons praksis, hvor hurtigt denne supporttype ydes. Nogle steder sker det med en uges varsel, mens der andre steder er en meget længere responstid. Det er her den generelle vurdering, at responstiden er meget varieret og personafhængig.

Det er således afgørende, hvordan en henvendelse kategoriseres. Hvis den oprettes som en sag, er der et max for sagsbehandlingstiden, men til gengæld tager det længere tid, før den går i gang. I Vanløse-Brønshøj-Husum, hvor næsten alle småbørnssager oprettes som sager, kan der for eksempel gå op til en måned fra indstillingen indsendes, til institutionen får besøg af en psykolog. Omvendt kan supervision, rådgivning og vejledning ske hurtigere og mere fleksibelt, mens der på grund af manglende generelle retningslinjer er meget stor forskel på serviceniveauet fra institution til institution. I nogle områder har man f.eks. arbejdet med kvik-kontakten med en åben telefonlinje og support inden for få dage.

Vurdering på kvalitetskriterium 3: Fleksibel support af højeste kvalitet

Supporten skal være fleksibel og af højeste kvalitet. Skolen og institutionen skal opleve medarbejdere, der er de bedste til lige præcis deres problemstilling. Samtidig skal supporten ikke følge standard-procedure, men tilrettes skolens eller institutionens konkrete behov.

Københavns Kommune har et enormt højt niveau af specialister indenfor hele det almene og det specialpædagogiske spektrum. Både områdernes faglige støttefunktioner, Børnecenter København, Kompetencecentre og specialistressourcer rundt omkring i organisationen har et meget højt niveau. Organiseringen sikrer dog langt fra, at ekspertisen kommer frem der, hvor der er brug for den. Da fagpersonerne ofte løser alle opgaver for en institution eller skole, vil andre fagpersoner med specialistviden på en konkret problemstilling ikke altid komme i spil. Der sker dog en kollegial sparring internt i områdernes faggrupper, der sikrer en vis grad af kompetence-spredning. Det er derfor vores vurdering, at det faglige niveau generelt er meget højt, men at organiseringen for levering af supporten blokerer for effektivt at kunne levere den ønskede ekspertise i alle tilfælde.

I forhold til fleksibiliteten har områderne selv et stort ønske om at levere ydelser fleksibelt. Det vanskeliggøres dog af forskellige forhold. Lovkrav, kommunale regler og koncepter samt skolernes ønske om tilstedeværelsestid ude på skolerne påpeges som udfordringer for fleksibiliteten af faggrupperne selv. Samtidig kan det påpeges, at fleksibilitet også handler om den enkelte fagpersons evne til at omstille sin egen praksis til brugernes behov, hvilket også kan volde udfordringer. Hvis man f.eks. er særlig dygtig til en bestemt pædagogisk metode kan det være svært at omstille sig til andre ønsker en konkret institution eller skole måtte have. Det er derfor vores vurdering, at graden af fleksibilitet, på trods af stor variation på tværs af byen, er mindre end ønskværdigt.

Vurdering på kvalitetskriterium 4: Hjælp før oprettelse af sag

Det er vigtigt for skoler og institutioner, at de kan henvende sig uden, at der er oprettet en sag og få sparring, uden at hele ”systemet sættes i gang”. Det skal gøre det lettere at vende tvivlsspørgsmål, ligesom for eksempel forældrekontakten kan være mere gnidningsfri, hvis der ikke oprettes en sag.

Der er generelt forskel mellem de forskellige områders praksis i forhold til, hvornår der laves en indstilling, inden der laves tiltag direkte overfor et barn. Visse fagpersoner ønsker altid en indstilling, andre vil gerne være foruden, mens andre igen foretrækker en grundig dialog, inden der laves en indstilling. Derfor er der forskel på, hvilke krav der stilles til skoler og institutioners skriftlighed vedr. det enkelte barn. Generelt vil der ifølge fagpersoner i områderne altid være adgang til råd og vejledning uden skriftlighed, så længe det foregår efter aftale med eller i samarbejde med forældrene eller såfremt dialogen ikke omfatter konkrete børn men holdes på et generelt niveau.

Det er vores vurdering, at den uens praksis i forhold til brugen af indstillinger og oprettelse af sager medfører, at det er uoverskueligt for den enkelte institution eller skole, hvornår de kan modtage sparring med fagpersoner uden, at der skal skrives og/eller oprettes en sag. Behovet for at hente hjælp uden, at der oprettes en sag bliver således ikke mødt i tilstrækkelig grad på nuværende tidspunkt.

I forhold til forældresamarbejdet er det endvidere vores vurdering, at der ofte vil være en form for skriftlighed involveret, idet der oftest ydes support hertil i de tilfælde, hvor der er oprettet en egentlig sag på et barn. Behovet for at hente hjælp til forældresamarbejdet uden, at der oprettes en sag, bliver således ikke mødt i alle områder på nuværende tidspunkt.

Vurdering på kvalitetskriterium 5: Tværfaglig og helhedsorienteret support

Et barns udfordringer kommer oftest både til udtryk på tværs af forskellige tilbud og i familien. Det kræver en helhedsorienteret indsats på tværs af tilbud. Samtidig er et barns problematikker ofte sammenhængende og vil være vanskelige at adskille. Det kræver en tværfaglig indsats på tværs af faggrupper.

For så vidt angår koordinering mellem de forskellige faggrupper i BUF, som er i gang med tiltag overfor et givent barn, sikrer strukturen på skoleområdet, at der løbende koordineres på møder i resourcecentre. På institutionsområdet eksisterer ikke en fælles bydækkende struktur, som kan imødegå, at flere faggrupper har tiltag i forhold til et givent barn på samme tid. Det forekommer ofte, at fagpersoner møder hinanden i en institution uden på forhånd at have kendskab til, hvad de hver især arbejder med. Der er heller ikke et fælles IT-værktøj, som kan anvendes, og de forskellige faggrupper har derfor egne arkiveringssystemer – hvis de overhovedet har et. Det betyder konkret, at behovet for helhedstækning om et enkelt barn i højere grad bliver mødt i skoleverdenen, end når barnet er i institution.

Der opstår endvidere problemer med koordination af indsatsen mellem fritidshjem, klubber og skoler. Her har skolerne det egentlige sagsansvar, mens problemerne ligeledes kan vise sig i fritidsdelen.

I forhold til SOF er der ligeledes store problemer med den fælles koordination og helhedstækning. Samarbejdet med SOF er dog betydeligt forbedret på skolerne, som har socialrådgivere, og de få institutioner der også har socialrådgivere tilknyttet. For de resterende enheder er samarbejdet vanskeligt, at ansvarsforholdet i nogle tilfælde er uklart.

Vurdering på kvalitetskriterium 6: Lærerig support med blivende virkning

Det er vigtigt, at supporten indgår i en læringsproces med de involverede parter, så de fremover står styrket til at løfte denne form for udfordringer selv.

Alle faggrupper i supportfunktionen har i deres praksis fokus på at skabe blivende læring for den pædagogiske praksis. En væsentlig del af det nye støttekoncept er for eksempel evaluering, som foretages to gange gennem et forløb med henblik på at sikre at formålet opfyldes og at der skabes en ændring i den givne pædagogiske praksis. Det er ligeledes hensigten med de konsultative forløb, som både psykologer og talehørerlærere gennemfører.

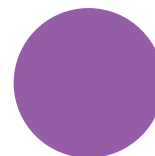
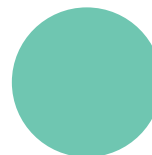
Da udviklingen generelt går i retning af at skabe læring og udvikle den pædagogiske praksis er det vurderingen, at behovet i dag er stort, men i højere grad end tidligere bliver dækket. Det efterspørges dog stadig, at der tænkes i forsat at udvikle, så den bliver lærerig for den pædagogiske praksis.

Vurdering på kvalitetskriterium 7: Kontinuitet

Det er vigtigt for skoler og institutioner, at den support de får, er kontinuerlig, så skolens og institutionens medarbejdere kender de fagpersoner, der kommer ud. Kontinuiteten gør det lettere for at opbygge nogle gode samarbejdsrelationer, ligesom at det sikrer, at supportmedarbejderen kender skolen eller institutionens arbejdsform og dagligdag.

Det er meget varieret, hvor høj en grad af kontinuitet den enkelte skole eller institution oplever på tværs af områder og medarbejdergrupper. På skoleområdet opleves en nogenlunde kontinuitet, modsat institutionsområdet hvor både institutioner og fagpersonalet oplever en svingende grad af kontinuitet. Dette skyldes til dels, at der ikke altid er faste fagpersoner tilknyttet institutionen, ligesom institutionerne ofte er mindre enheder, hvilket medfører, at fagpersonalet har færre timer på den enkelte institution. Dermed er det sværere at etablere en fast tilknytning til institutionen.

Samtidigt oplever både skoler og institutioner, at der sker mange ændringer i de enkeltes faggruppers struktur, hvilket til tider kan medføre uskiftning i de fagpersoner, der er tilknyttet den enkelte institution eller skole.

DEL 3 - uhensigtsmæssigheder

Den sidste og tredje del af rapporten har til hensigt at opridse de uhensigtsmæssigheder, der er kommet frem i arbejdet med at afdække den faglige support. Tanken med denne oversigt er at give læseren en fornemmelse for, hvilke barrierer skoler og institutioner møder i den faglige support i dag.

Uhensigtsmæssighederne bygger både på fokusgruppeinterviewene med repræsentanter fra skoler og institutioner og på områdebesøgene, og er samtidig en sammenkobling af ovenstående. De uhensigtsmæssigheder, der er opridset i dette afsnit, er blevet nævnt flere gange i forbindelse med interviewene.

1. Uens support til skoler og institutioner

En gennemgående uhensigtsmæssighed, der er kommet frem i forbindelse med afdækningen, er forskellen i supporten til skoler og institutioner. Hvor skolerne har en mere solid organisering omkring sig med ressourcetre, faste fagpersoner fra områderne og en række særligt specialiserede medarbejdere (såsom AKT vejledere), så er institutionsområdet mere sårbart. Det betyder både, at institutionerne overordnet er langt mindre tilfredse med den support de får og at de har et dårligere overblik over supportmulighederne. Denne uensartethed er reflekteret i de fleste af nedenstående uhensigtsmæssigheder på den måde, at de påpegede uhensigtsmæssigheder volder flere problemer for institutioner end for skoler.

2. Store forskelle i praksis på tværs af områderne

Den anden uhensigtsmæssighed, der er kommet frem i forbindelse med afdækningen, er forskellen i praksis på tværs af områderne. En forskel der – som beskrevet ovenfor – særligt er tydelig på institutionsområdet. Som et eksempel er der i flere områder faste medarbejdere på den enkelte institution, der varetager alle institutionens sager, mens der i andre områder er en central visitation med det mål at sikre en god fordeling af områdets ressourcer. Det kommer også til udtryk i implementeringsgraden af tværfagligheden i områderne. Her er nogle områder meget længere end andre. Disse store forskelle i praksis er også gennemgående nedenfor. De samme uhensigtsmæssigheder er således sjældent lige stærkt repræsenteret i det samme område.

3. Store forskelle i praksis hos den enkelte medarbejder

Den tredje uhensigtsmæssighed er de store forskelle i praksis på tværs af enkelte medarbejdere. Man kan således opleve medarbejdere fra den samme faggruppe i det samme område, der løser opgaverne helt forskelligt. Det skyldes til dels de netop gennemførte områdefusioner, men al divergens kan ikke henføres hertil. I et område kan én psykolog for eksempel bruge det meste af sin tid ude på skoler og institutioner, mens en anden holder alle sine ”konsultationer” inde i områdets egne lokaler. Ligesom en medarbejder kun bruger indstillinger og laver PPV’er i aller yderste konsekvens, mens en anden forsøger at have alle interaktioner med personale og børn baseret i PPV-proces.

4. Manglende samlet supportoverblik

Institutioner og skoler mangler et samlet overblik over support. For skolernes vedkommende gælder det, at de har svært ved at overskue den support, der ligger ud over de faste medarbejdere i resourcecentrene, mens institutionerne generelt har svært ved at overskue de samlede supportmuligheder. Samtidig fremstår de mange supportmuligheder usammenhængende og ukoordinerede – både internt i områdernes supportfunktion og i forhold til forvaltningens øvrige supportudbydere. Det gør supporten og supportkendskabet meget personafhængigt og derved både sårbart og uensartet.

5. Indstillinger og afledte sagsbehandlingstider

Der er stor forskel på, hvilken rolle indstillingsskemaet til Pædagogisk Psykologisk Vurdering spiller. Men hovedtendensen er, at det stadig fylder meget i samarbejdet mellem skoler, institutioner og områdernes psykologer og talehørelærere. Der er to problemer med det store brug af indstillingsskemaet. Det første problem er, at det ofte forlænger tidsperioden fra supportbehovet opstår til sagen afsluttes, da sagen skal ind over området til journalisering og afsluttes med en PPV. Det andet problem er, at supportbehovet ofte ikke er en PPV, men måske i højere grad konkret sparring, observation eller supervision på et konkret barn. Men da PPV-indstillingsskemaet er eneste formelle indstillingsskema, så benyttes det ofte til at få forældregodkendelse og sikre ”et sted at opbevare sine notater”. Samtidig påpeges det samstemmende fra alle faggrupper, at indstillingsskemaet er utidssvarende og bør opdateres.

6. Skriftlighed

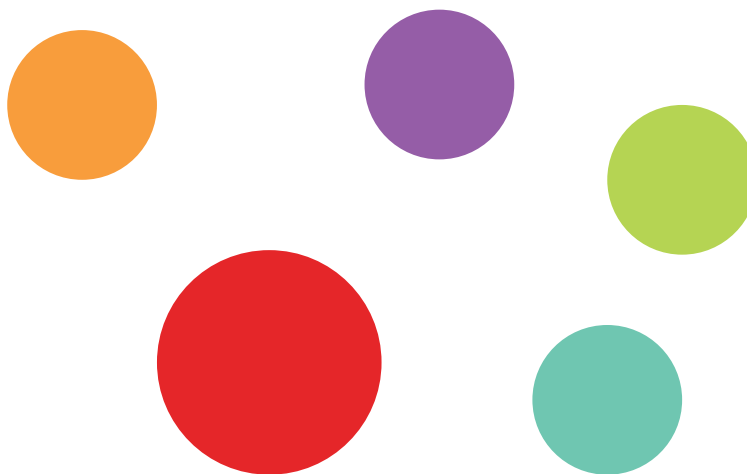
Skriftligheden i forbindelse med den faglige support opleves som meget tidskrævende og afholder nogle skoler og særligt institutioner fra at søge support til konkrete udfordringer. Både indstillingsskemaer, støtteansøgninger og skriftlighed i støtteforløb opleves som barrierer for at søge support.

7. Koordinering

Der er ofte en manglende koordination på tværs af forvaltninger, områder, fagområder og institutioner og skoler. Dette er særlig tydeligt i forhold til overgange mellem institutioner og skoler, i samarbejdet med SOF og i samarbejdet mellem skoler og fritids- og klubområdet. I forhold til overgangsproblematikken handler det oftest om manglende overlevering. I forhold til SOF handler det ofte om, at tavshedspligten blokerer for et effektivt og helhedsorienteret syn på og tiltag for et barn, der er bekymring for. Der mangler tilbagemeldinger og løbende dialog om sager. Og i forhold til relationen mellem skolerne og fritidshjem og klubber er det hovedsageligt et spørgsmål om, at fritidshjem og klubber ikke oplever, at de bliver inddraget omkring arbejdet med enkelte børn og samtidig, at de ikke har den samme adgang til support fra områderne, som skolerne har.

8. Inkonsistent support til specialområdet

De fleste specialinstitutioner og skoler modtager support fra Børnecenter København. Men de gamle hjælpeskoler (20.1 skoler), enkelte specialinstitutioner og en række basisgrupper modtager i dag support fra områderne. Det oplever de som problematisk. Både fordi specialiseringsgraden i områderne ikke altid er stor nok til at matche deres eget personale, fordi de på den måde er udelukket for bistand fra fysioterapeuter og ergoterapeuter og fordi normeringen er bedre på Børnecenter København end i områderne, hvilket giver en lavere betjeningsgrad målt i timer.

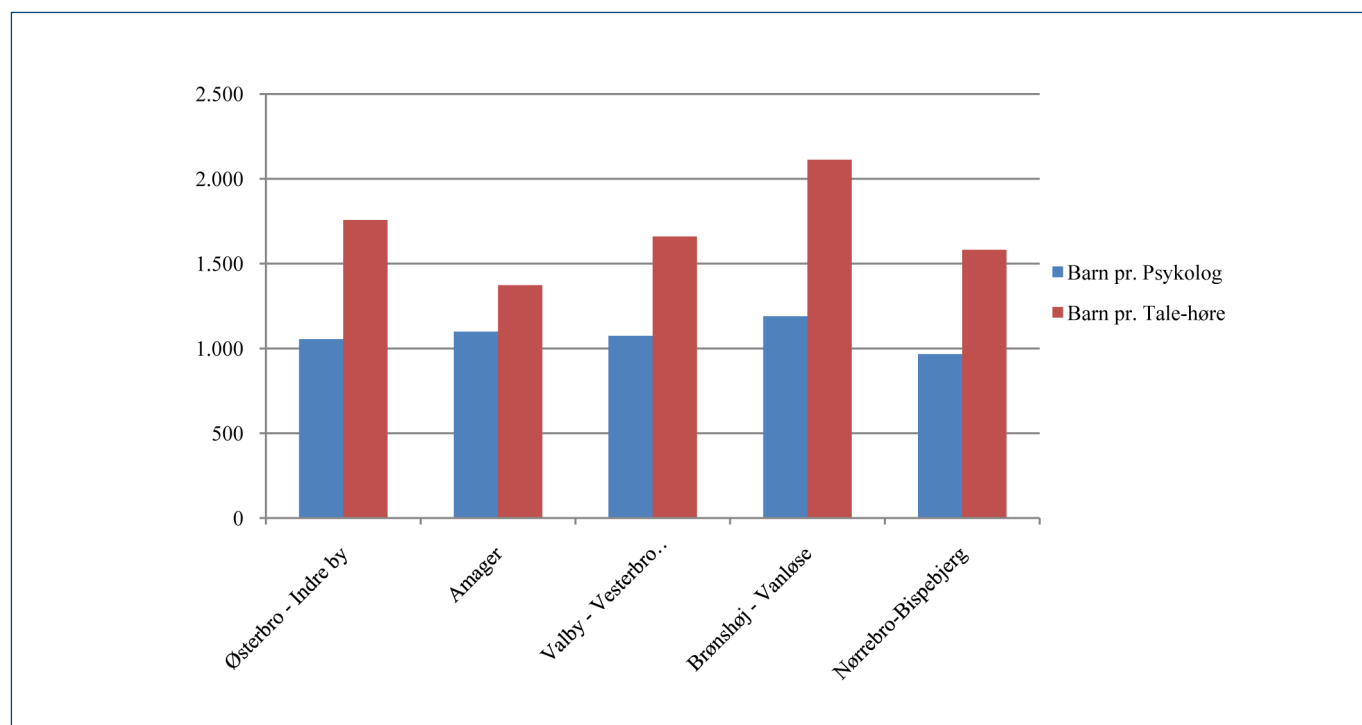
Betjeningstal for områdernes støttefunktioner

Nedenstående tabeller og figurer er baseret på tal indmeldt fra områderne, og har til formål er at skabe overblik over sammenhængen mellem betjeningsgraden pr. barn og områdets størrelse. Der kan være enkelte uoverensstemmelser i data, dog ikke noget som opfattes meningsforstyrrende.

	Østerbro Indre By	Amager	Valby Vesterbro Kgs Enghave	Brønshøj Vanløse	Nørrebro Bispebjerg
Antal ansatte					
Pædagogiske konsulenter	5	4	4	5	5
Støttepædagoger	15	12	14	7	21
Sprogvejledere	1	1	1	2	2
Inklusionskoordinatorer	1	1	1	1	1
Skolekonsulenter	1	-	1	1	1
Tale-høreområdet	12	12	11	7,6	11
Psykologer	20	15	17	13,5	18
Sundhedsplejen	36	45	42	24	50
Antal ansatte i alt	91	90	91	61,1	109
Enheder/skoler i området					
Udmeldte pladser	13.956	10.406	11.534	9.346	11.724
Antal enheder	156	131	117	111	127
Antal folkeskoleelever	7.128	6.069	6.727	6.707	5.665
Antal folkeskoler	14	12	17	11	14
Antal privat skoler	13	8	10	5	16
Antal børn i alt	21.084	16.475	18.261	16.053	17.389

Anm.: Antal elever er inkl. 0.-10., specialklasser og modtagelsesklasser. Desuden er sundhedsplejens stærkt repræsenteret, hvilket skyldes de mange ressourcer de bruger på hjemmebesøg på småbørnsområdet.

Tabellen viser, at der er forskel mellem antal ansatte samt antal børn på tværs af områderne. I figuren fremstilles disse forskelle ved at tydeliggøre antallet af børn pr. psykolog (blå søjler) og pr. tale-hørepedagog (røde søjler) fordelt pr. område.

For at udspecificere ovenstående er data i tabellerne på de følgende sider fordelt på de enkelte skoler. Tabellen er inddelt efter skolens elevtal, i henholdsvis de 33 pct. største skoler, de 33 pct. midterste skoler og de 33 pct. mindste og viser timer pr. uge fordelt på sundhedsplejen, psykologer og tale-hørelærere.

Skole	Område	Elever i alt	Sundhedsplejen
Islands Brygge	Amager	794,0	25,0
Skolen ved Sundet	Amager	786,0	24,0
Peder Lykke	Amager	718,0	24,0
Lergravsparken	Amager	682,0	28,0
Gerbrand	Amager	641,0	26,0
<i>I alt</i>		<i>3.621,0</i>	<i>127,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>724,2</i>	<i>25,4</i>
Kathrinedal	Brønshøj/Vanløse	786,0	24,0
Hyltebjerg	Brønshøj/Vanløse	764,0	22,0
Bellahøj	Brønshøj/Vanløse	752,0	22,0
Kirkebjerg	Brønshøj/Vanløse	745,0	24,0
Rødkilde	Brønshøj/Vanløse	714,0	21,0
Brønshøj	Brønshøj/Vanløse	656,0	22,0
<i>I alt</i>		<i>4.417,0</i>	<i>135,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>736,2</i>	<i>22,5</i>
Kildevældsskolen	Indre by/ Østerbro	792,0	24,2
Sortedams skolen	Indre by/ Østerbro	749,0	20,0
Christianshavn skole	Indre by/ Østerbro	712,0	19,5
<i>I alt</i>		<i>2.253,0</i>	<i>63,7</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>751,0</i>	<i>21,2</i>
Guldberg skole	Nørrebro/Bispebjerg	707,0	35,0
Holbergskolen	Nørrebro/Bispebjerg	657,0	23,0
Lundehusskolen	Nørrebro/Bispebjerg	642,0	22,0
<i>I alt</i>		<i>2.006,0</i>	<i>80,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>668,7</i>	<i>26,7</i>
Tove Ditlevsens skole	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	745,0	27,0
Kirsebærhaven	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	667,0	22,0
<i>I alt</i>		<i>1.412,0</i>	<i>49,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>706,0</i>	<i>24,5</i>
I alt		13.709,0	454,7
Gennemsnit		652,8	21,7

Anm.: Specialskoler, som modtager support fra BCK, er ikke inkluderet i tabellen.

Psykologer	Tale-hørelærere	Kommentar
13,0	0,0	
13,0	5,0	
20,4	4,5	Inkl. FI
20,4	10,0	Inkl. indskolingsklasser og læse-tale rækker
18,2	4,5	inkl. indskoling
84,8	24,0	
17,0	4,8	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
111,0	15,0	
18,5	2,5	
38,5	4,5	
24,0	4,3	
21,8	4,0	
84,3	12,8	
28,1	4,3	
22,2	4,7	
22,2	4,4	
22,2	4,3	
66,6	13,4	
22,2	4,5	
23,0	5,2	
36,0	5,5	Inkl. Heldagsskolen
59,0	10,7	
29,5	5,4	
405,7	75,9	
19,3	3,6	

Skole	Område	Elever i alt	Sundhedsplejen
Højdevangen	Amager	602,0	24,0
Sønderbro	Amager	512,0	20,0
I alt		1.114,0	44,0
Gennemsnit		557,0	22,0
Husum	Brønshøj/Vanløse	607,0	18,0
<i>I alt</i>		<i>607,0</i>	<i>18,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>607,0</i>	<i>18,0</i>
Heiberg skolen	Indre by/ Østerbro	577,0	11,4
Strandvejs skolen	Indre by/ Østerbro	576,0	16,0
Øster Farimagsgade skole	Indre by/ Østerbro	573,0	17,7
Nyboder skole	Indre by/ Østerbro	543,0	16,2
Vibehus skole	Indre by/ Østerbro	523,0	14,0
Randersgade skole	Indre by/ Østerbro	506,0	14,0
Langelinie skole	Indre by/ Østerbro	607,0	19,0
<i>I alt</i>		<i>3.905,0</i>	<i>108,3</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>557,9</i>	<i>15,5</i>
Rådmandsgade skole	Nørrebro/Bispebjerg	594,0	23,0
Utterslevskole	Nørrebro/Bispebjerg	588,0	20,0
Nørrebropark	Nørrebro/Bispebjerg	585,0	27,0
Blågårdskole	Nørrebro/Bispebjerg	490,0	21,0
<i>I alt</i>		<i>2.257,0</i>	<i>91,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>564,3</i>	<i>22,8</i>
Vesterbro Ny skole	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	594,0	21,0
Valby	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	585,0	23,0
Skt. Annæ	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	581,0	15,0
Oehlschlagergade	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	515,0	18,0
Hansted	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	496,0	18,0
<i>I alt</i>		<i>2.771,0</i>	<i>95,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>554,2</i>	<i>19,0</i>
I alt		10.654,0	356,3
Gennemsnit		484,3	16,2

Anm.: Specialskoler, som modtager support fra BCK, er ikke inkluderet i tabellen.

Psykologer	Tale-hørelærere	Kommentar
11,5	8,5	
16,6	0,0	Inkl. FI
28,1	8,5	
14,1	4,3	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
18,5	2,5	
16,8	3,3	
24,0	3,3	
18,5	3,3	
20,5	3,1	
18,8	3,0	
14,5	2,9	
18,5	3,4	
131,6	22,2	
18,8	3,2	
20,4	4,0	
20,4	3,9	
22,2	3,9	
18,5	3,3	
81,4	15,0	
20,4	3,8	
20,0	3,4	
19,0	3,4	
20,0	6,0	
16,0	4,1	
16,0	3,5	
91,0	20,4	
18,2	4,1	
350,6	68,7	
15,9	3,1	

Skole	Område	Elever i alt	Sundhedsplejen
Amager Fælled	Amager	468,0	20,0
Sundbyøster	Amager	408,0	18,0
Dyveke skole	Amager	405,0	19,0
Ørestadens skole	Amager	174,0	13,0
<i>I alt</i>		<i>1.455,0</i>	<i>70,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>363,8</i>	<i>17,5</i>
Tingbjerg	Brønshøj/Vanløse	435,0	14,0
Vanløse	Brønshøj/Vanløse	372,0	11,0
Frederiksgård	Brønshøj/Vanløse	128,0	12,0
<i>I alt</i>		<i>935,0</i>	<i>37,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>311,7</i>	<i>12,3</i>
Den Classenske legat skole	Indre by/ Østerbro	465,0	11,8
Sølvgade skole	Indre by/ Østerbro	440,0	12,1
<i>I alt</i>		<i>905,0</i>	<i>23,9</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>452,5</i>	<i>12,0</i>
Tagensbo skole	Nørrebro/Bispebjerg	431,0	20,0
Grøndalsvænge skole	Nørrebro/Bispebjerg	465,0	16,0
Klostervænget	Nørrebro/Bispebjerg	204,0	8,0
<i>I alt</i>		<i>1.100,0</i>	<i>44,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>366,7</i>	<i>14,7</i>
Vigerslev Allé	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	466,0	18,0
Ellebjerg	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	379,0	15,0
Gasværksvejen	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	368,0	14,0
Lykkebo	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	364,0	13,0
Ålholm	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	364,0	14,0
Bavnehøj Skole	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	320,0	15,0
Engskolen	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	113,0	5,5
Sydhavnsskolen	Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	38,0	3,5
<i>I alt</i>		<i>2.412,0</i>	<i>98,0</i>
<i>Gennemsnit</i>		<i>301,5</i>	<i>12,3</i>
I alt		5.931,0	234,9
Gennemsnit		269,6	10,7

Anm.: Specialskoler, som modtager support fra BCK, er ikke inkluderet i tabellen.

Psykologer	Tale-hørelærere	Kommentar
9,3	0,0	
14,7	6,3	Inkl. FI og OBS
27,9	4,5	Inkl. FI og specialskole
7,5	6,5	
59,4	17,3	
14,8	4,3	
18,5	2,5	
14,8	2,5	
14,8	6,5	
48,1	11,5	
16,0	3,8	
15,0	2,6	
13,0	2,5	
28,0	5,1	
14,0	2,6	
18,5	2,9	
18,5	3,1	
11,1	1,4	
48,1	7,3	
16,0	2,4	
16,0	3,4	
13,0	2,6	
13,0	2,4	
20,0	4,6	Inkl. læseklasserække
12,0	3,4	
9,0	2,5	
15,0	7,0	
2,0	0,4	
100,0	26,3	
12,5	3,3	
259,6	61,2	
11,8	2,8	

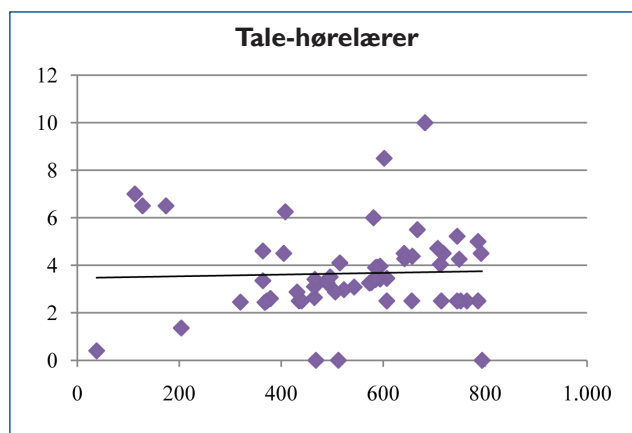
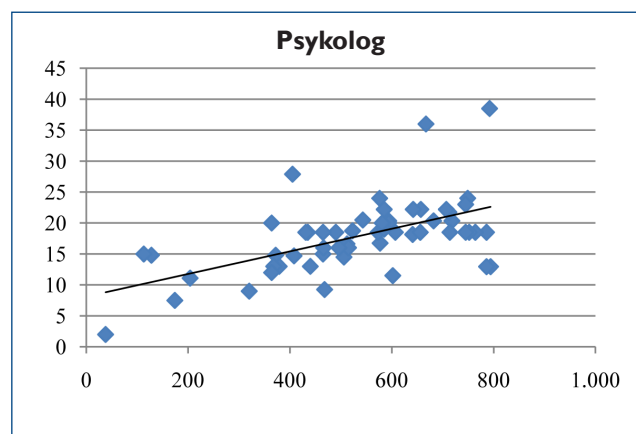
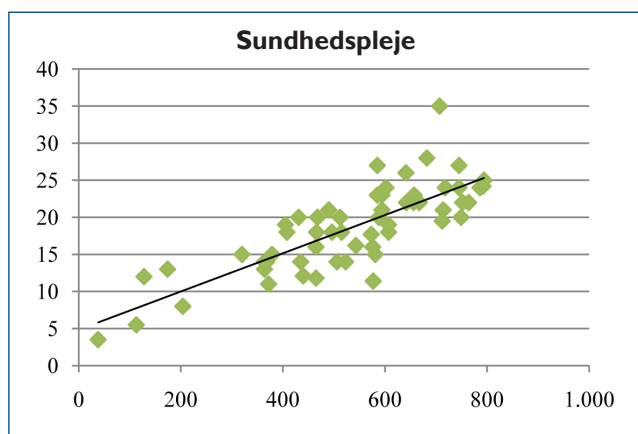

Ovenstående tabeller og sammenhængen mellem ansatte og antal elever tydeliggøres gennem nedenstående figurer, som er lineære regressioner mellem antal elever og henholdsvis sundhedspleje, psykolog og tale-hørelære.

Det ses af graferne, at sammenhængen mellem antallet af elever er meget tydelig med hensyn til sundhedsplejen – idet antallet af timer til sundhedsplejen stiger med antallet af elever for stort set alle de københavnske skoler.

Samme sammenhæng kan også observeres for psykologtimer, dog ikke nær så tydeligt, da den lineære regressionslinje ikke er lige så stejl som i grafen for sundhedspleje.

Endelig er sammenhængen mellem antallet af elever og timer brugt på tale-hørelære ikke nær så fremtrædende. Det ses for eksempel at nogle skoler har et lavt antal elever, men et højt forbrug af tale-hørelærers timer og omvendt.

Med hensyn til institutioner er der indmeldt hvor mange børn, der udløser en psykolog time og en tale-høre-time. Det ses af nedenstående tabel, at der er forholdsvis stor variation områderne imellem.

Faglig-pædagogisk udvikling		
Områder	Antal børn, der udløser én psykolog-time	Antal børn, der udløser én talehørelære-time
Amager	55	113
Brønshøj/Vanløse	34	120
Indre by/ Østerbro	35	80
Nørrebro/Bispebjerg	34	100
Valby/Vesterbro/Kgs Enghave	31	150